

Sosial dumping i restaurant og renholds- bransjen

Hva kan de tillitsvalgte og andre i NTL gjøre?

- Dette er «skrubben» og ikke selve kjøkkenet.
Vi skulle gjerne ønske vi hadde mere plass, men noen ganger må vi stable i høyden. Dette er ikke et uvanlig syn i et trangt lokaler, sier daglig leder for Meatmarket Grill & Tapas

Meatmarket Grill & Tapas

- Meatmarket Grill & Tapas er en eksklusiv tapasrestaurant i Oslos nye luksuskvartal Tjuvholmen. Spisestedet har eksklusiv mat og vin.
- På kjøkkenet har ikke alle vært like fornøyde. NN sluttet i oppvasken 1. september i år, etter å ha jobbet der siden 10. oktober 2012.
- Lønnslipper og arbeidskontrakten Dagbladet har fått tilgang til, avslører at vedkommende jobbet lange dager uten overtidsbetalt. Ifølge lønsslippene har han jobbet opptil 201 timer i måneden uten å få overtidsbetalt. Ifølge ham selv har han jobbet så mye som 14 timer i døgnet uten å få utbetalt overtid.
- Betaler ikke overtid: I arbeidskontrakten står det til og med at «*arbeid utover arbeidstid vil det ikke bli betalt overtid på, men avtalt timelønn*». Timelønnen er på 130 kroner i timen.

Michelin-restauranten Maaemo fikk kritikk fra Arbeidstilsynet for å bryte arbeidsmiljøloven

- Kjendis-restaurant hvor det blir jobbet mer enn 60 timer uka uten overtidstillegg - Michelin-restauranten Maaemo bryter arbeidsmiljølovens bestemmelser om arbeidstid
- Lønsslippene viser at alle utenom én jobber på fastlønn og at ingen får utbetalt overtidstillegg
- Den ene som jobber for timelister har feriepengene inkludert i lønna, noe som ikke er lov ifølge ferieloven

Bølgen og Moi – ifølge Dagbladet:

- **EKSKLUSIV RESTAURANT:** Bølgen og Moi Tjuvholmen er én av Oslos mest eksklusive restauranter og ligger på en av hovedstadens dyreste adresser. Lokalene er skapt av Opera-arkitektene Snøhetta og a-ha-kjendisen Magne Furuholmen.
- **LEgger OSS FLATE:** «Vi i Bølgen & Moi er kjent for i bransjen å være et av de beste arbeidsmiljøene å jobbe i, der alle får fullt ut betalt for alle overtidstimer. At en kokk har jobbet ekstremt mye i juni er et unntak, her legger vi oss helt flate, det er vi ikke stolte av, men det skjedde i den mest hektiske måned, og vedkommende har fått fullt ut betalt for alle timer med overtid», skriver Bølgen og Moi i en e-post til Dagbladet.
- Flere jobber langt mer enn dette, Det har kommet fram at en kokk jobbet 327,5 timer i juli. Tre av ukene jobbet kokken mer enn 78 timer og flere av dagene varte mer enn 14 timer
- «Her har de bortimot brutt alle bestemmelser som gjelder arbeidstid. Det er ille, og det er ekstra ille at dette ikke får større konsekvenser for bedriften, sier Skjelstadaune. Han sier at lovbruddene til Bølgen og Moi er vanlig for bransjen. Hvis de ikke kan drive restaurant på en lovlig og seriøs måte, så bør de finne på noe annet å gjøre» sier Tore Skjeldstadaune, Fellesforbundet

Også den populære restauranten Jacob Aall på Aker Brygge fikk stryk av Arbeidstilsynet

- POPULÆRT STED: Jacob Aall Brasserie & Bar har blitt et svært populært lunsjsted blant forretningseliten på Aker Brygge. Restaurantens ligger ytterst på brygga i nyoppussede lokaler.
- En ny eliterestaurant i Oslo får smekk for ulovlige lange dager på kjøkkenet; i rapporten står det at de dessuten går langt over grensene for overtidarbeid, som ikke kan overstige ti timer i løpet av sju dager, 25 timer i fire sammen-hengende uker og 200 timer innenfor en periode på 52 uker. Enkelte av kjøkkenpersonalet hadde i juni jobbet over 240 timer, og flere jobbet også 14-timersdager.
- De reagerer spesielt på at det ikke betales overtidstillegg til de ansatte. Det slås fast at det skal regnes overtid når det arbeides utover lovens grenser for den alminnelige arbeidstiden på ni timer i løpet av 24 timer og 38 timer i løpet av sju dager.

Skatteetaten Øst - manglet kontroll

- Skatteetaten har manglet kontroll med sine egne renholdere. Etter allmenngjøringen av renholds bransjen har oppdragsgiverne fått en såkalt «påseplikt», en plikt til å påse at lønns- og arbeidsvilkåret er i tråd med allmenngjøringen, noe som innebærer at lønns- og arbeidsvilkår ikke skal være dårligere enn tariff.

Under intervju med de ansatte ble det avdekket at det ikke betales lønn ut fra reell arbeidstid, men ut fra tiden som er satt på den enkeltes oppdrag. På enkelte steder betales det heller ikke ut lønn når oppdragsstedet er stengt, for eksempel på helligdager

- «Det framkommer i at det ikke er etterspurt konkrete opplysninger som kunne ha avdekket de faktiske forhold. Det er ikke etterspurt arbeidsavtaler, timelister arbeidsplaner/skiftplaner, oppgaver over lønnsutbetalinger m.m.»

Massive lovbrudd – ifølge Arbeidstilsynet

- I samtlige arbeidsavtaler er det oppgitt at de ansatte skal ha 100 kroner i timen. Dette er et brudd på [allmenngjøringen av renholdsbransjen](#), som sier at de ansatte ikke skal ha en lønn som er lavere enn 151,67 kroner i timen
- De ansatte får ikke betalt i forhold til hvor mye de jobber
- De ansatte får ikke betalt tillegg for arbeid på natt, lørdager, søn- og helgedager, dette er også i strid med allmenngjøringen
- Med ett unntak er samtlige arbeidsavtaler midlertidige arbeidsavtaler, uten at det framkommer lovlig grunnlag for midlertidige ansettelser
- Selskapet har ikke valgt verneombud
- Selskapet er heller ikke tilknyttet godkjent bedriftshelsetjeneste

Påseplikt

- **Informasjonsplikt - hva innebærer det?**
- Av forskriften om informasjons- og påseplikt § 5 fremgår det at «bestiller av kontrakter med entreprenør eller leverandører» skal informere om at virksomhetens arbeidstakere «minst skal ha de lønns- og arbeidsvilkår som følger av allmenngjøringsforskrifter».
- **Hvordan utøve påseplikten?**
Påseplikten innebærer at hovedleverandør/bestiller skal foreta nødvendige skritt for å undersøke - og om nødvendig følge opp - at entreprenører/underleverandører nedover i en kontraktskjede tilbyr lønns- og arbeidsvilkår i henhold til allmenngjøringsvedtak.

Forskriften sier ikke noe nærmere om hva hovedleverandør/bestiller konkret må gjøre for å overholde påseplikten. Forskriften overlater med andre ord til den enkelte virksomhets skjønn å vurdere hvilke systemer og rutiner som i den enkelte situasjonen er nødvendig for å oppfylle påseplikten.

Tillitsvalgt bryr seg ikke om renholdernes arbeidsvilkår

- Mens innleide renholderne vasker rundt dem, sover de tillitsvalgte i timen.
- Bare en av tre tillitsvalgte sjekker om renholdsfirmaet er godkjent, viser tall fra LOs tillitsvalgtpanel